

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové, soudkyně Barbary Pořízkové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **P. Ch.**, zast. Mgr. Lukášem Seibertem, advokátem se sídlem Sokolská tř. 1204/8, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5 – Smíchov, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2014, č. j. 18 Ad 44/2013 – 9,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátovi Mgr. Lukáši Seibertovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti v částce **3146 Kč**, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla pro opožděnost odmítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2013, č. j. X (dále jen „rozhodnutí o námitkách“). Uvedeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky

stěžovatele proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 22. 4. 2013, jímž byla stěžovateli zamítnuta žádost o invalidní důchod, a toto rozhodnutí potvrdila.

II. Řízení před krajským soudem

[2] Proti rozhodnutí o námitkách stěžovatel podal žalobu dle části třetí, hlavy II, dílu 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), kterou se domáhal přezkumu tohoto rozhodnutí. Podle žaloby stěžovatel trpí invaliditou prvního stupně, zeleným zákalem očí, nedoslýchavostí a bolavou páteří.

[3] Krajský soud žalobu jako opožděnou odmítl. Z odůvodnění napadeného usnesení vyplývá, že rozhodnutí o námitkách bylo stěžovateli doručeno dne 9. 9. 2013. Od tohoto data začala běžet dvouměsíční lhůta k podání žaloby, která uplynula 11. 11. 2013. Stěžovatel však žalobu předal k doručení prostřednictvím držitele poštovní licence až dne 18. 11. 2013, přičemž ji navíc adresoval žalované a nikoli příslušnému soudu. Na základě uvedených skutečností krajský soud shledal žalobu stěžovatele opožděnou a napadeným usnesením ji z tohoto důvodu odmítl.

III. Kasační stížnost

[4] Usnesení krajského soudu napadl stěžovatel včas podanou blanketní kasační stížností. Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2014, č. j. 10 Ads 49/2014 – 18, byl stěžovateli ustanoven zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Zároveň zdejší soud ustanoveného zástupce vyzval k doplnění kasační stížnosti stěžovatele ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení.

[5] Dne 19. 5. 2014 Nejvyšší správní soud obdržel doplnění kasační stížnosti stěžovatele. Z tohoto doplnění je zřejmé, že stěžovatel napadá usnesení krajského soudu z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Podle stěžovatele si krajský soud svou roli odmítnutím žaloby stěžovatele značně zjednodušil, aby se vyhnul meritornímu přezkumu. Pasoval se tak do degradující administrativní role, odmítl žalobu tím nejjednodušším způsobem, aniž by vyslovil svůj věcný názor na věc. Tato praxe je dle stěžovatele často předmětem kritiky vyšších soudních instancí. Stěžovatel nebyl ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem zastoupen a byl tak v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod ve značně nerovném postavení vyplývajícím ze složitosti správních rozhodnutí a používané odborné terminologii. Možnost probrat věc s advokátem mu byla dána až v řízení před Nejvyšším správním soudem.

[7] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

pokračování

[8] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu je v ní namítán důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení.

[9] Na základě ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, ledaže by bylo řízení před soudem zmatečné, bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu z těchto důvodů a žádnou z výše popsaných vad v řízení o žalobě neshledal. Napadené usnesení je vystaveno na logických závěrech opřených o náležitou zákonnou úpravu.

[10] Nejvyšší správní soud z dávkového spisu žalované zjistil, že rozhodnutí o námitkách bylo stěžovateli doručeno dne 9. 9. 2013. Tomuto datu odpovídá stěžovatelem vlastnoručně podepsaná doručenka založená v dávkovém spise, podle níž stěžovatel uvedeného dne rozhodnutí o námitkách převzal. Stěžovatel ostatně sám okamžik doručení rozhodnutí žalované nijak nezpochybňuje. Od tohoto dne tedy počala běžet dvouměsíční lhůta pro podání žaloby dle ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. Lhůta pro podání žaloby by stěžovateli uplynula 9. 11. 2013. Vzhledem k tomu, že toto datum připadlo na sobotu, dle ustanovení § 40 odst. 3 s. ř. s. se posledním dnem lhůty stalo pondělí 11. 11. 2013. Lhůta je přitom podle odst. 4 téhož ustanovení zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence, anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

[11] Ze spisu krajského soudu zdejší soud následně ověřil, že žaloba proti rozhodnutí o námitkách byla předána k doručení prostřednictvím držitele poštovní licence dne 18. 11. 2013 a byla adresována žalované. Žaloba tedy byla prokazatelně předána k odeslání po uplynutí lhůty pro podání žaloby. Krajský soud postupoval v projednávaném případě v souladu se zákonem, pokud žalobu stěžovatele napadeným usnesením odmítl pro opožděnost. Podmínky pro vydání takového rozhodnutí byly krajským soudem jednoznačně zjištěny a prokázány (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2007, č. j. 9 As 24/2007 - 57, dostupný na www.nssoud.cz, stejně jako veškerá dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

[12] S tvrzením stěžovatele, že si krajský soud svou roli zjednodušil, aby se vyhnul meritornímu přezkumu rozhodnutí o námitkách na základě žaloby stěžovatele, se nelze ztotožnit. Podle ustanovení § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem. Z citovaného ustanovení vyplývá, že soud je ve svém postupu a rozhodování vázán zákonem, zde soudní řádem správním, od něhož se ve svém rozhodování nemůže odchýlit. Zákon (zde § 72 s. ř. s.) zakotvuje závazně lhůtu pro podání žaloby ve správním soudnictví a zároveň stanoví nemožnost prominutí zmeškání lhůty. Shledal-li soud žalobu proti rozhodnutí správního orgánu opožděnou, pak jediným možným postupem v takovém případě bylo dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. žalobu odmítnout.

[13] Na základě uvedeného je zřejmé, že v postupu krajského soudu nelze nalézt prvky zjednodušení. Krajský soud naopak postupoval dle účinné právní úpravy, kterou byl vázán a byl povinen se jí řídit.

[14] Stěžovatel dále poukázal na nerovné postavení stěžovatele vůči správnímu orgánu ve správním řízení a před krajským soudem z důvodu použité odborné terminologie a složitosti správních rozhodnutí, což je v rozporu s čl. 36 Listiny základních práv a svobod.

[15] Nejvyšší správní soud k této námitce zdůrazňuje, že krajský soud žalobu stěžovatele odmítl z důvodu její opožděnosti, aniž by přistoupil k věcnému posouzení, při kterém se může projevit složitost dané problematiky v podobě odborné terminologie či nepřehledné právní úpravy. Žalobce byl srozumitelně poučen na straně 3 rozhodnutí o námitkách o možnosti podat žalobu. Zde je přímo uvedeno, že proti tomuto rozhodnutí lze podat do dvou měsíců od jeho doručení žalobu u věcně a místně příslušného soudu podle § 7 odst. 1 a 3 s. ř. s. Ve vztahu ke lhůtě pro podání žaloby Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 – 65, konstatoval, že ustanovení § 72 odst. 1 s. ř. s. poskytuje k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu poměrně dlouhou lhůtu dvou měsíců. Poskytuje tím i osobám práva neznalým dostatek času k tomu, aby k ochraně svých subjektivních veřejných práv učinily patřičné kroky, například tím, že vyhledají právní pomoc. Právní úpravu poučovací povinnosti v ustanovení § 47 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění platném pro projednávanou věc, je proto nutno právě v kontextu relativně dlouhé lhůty k podání správní žaloby zakotvené v § 72 odst. 1 s. ř. s., považovat za ústavně zcela konformní, odpovídající ustanovení čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

[16] Nejvyšší správní soud s ohledem na shora uvedené uzavírá, že neshledal pochybení v postupu krajského soudu, neboť ten odmítl žalobu stěžovatele v souladu s účinnou právní úpravou. Stěžovatel byl o možnosti podat žalobu a o lhůtě k jejímu podání žalovanou řádně a srozumitelně poučen. Sam stěžovatel ani nikterak nezpochybňuje závěry krajského soudu o opožděnosti jeho žaloby. Za těchto okolností shledal zdejší soud kasační stížnost nedůvodnou.

VI. Závěr a náklady řízení

[17] Kasační námitky uplatněné stěžovatelem nebyly Nejvyšším správním soudem s ohledem na výše uvedené shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 103 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného usnesení krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by svědčilo žalované, protože však žalovaná žádné náklady neuplatňovala a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by jí vznikly a překračovaly náklady její běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že se žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

pokračování

Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2014, č. j. 10 Ads 49/2014 – 18, ustanoven zástupce Mgr. Lukáš Seibert, advokát se sídlem Sokolovská třída 1204/8, Ostrava – Moravská Ostrava. Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání kasační stížnosti) podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátu za poskytování právních služeb, (advokátní tarif), ve výši 2000 Kč (srov. § 9 odst. 2, § 7 bod 3 advokátního tarifu) a náhradu hotových výdajů za dva úkony ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), celkem tedy 2600 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zdejší soud proto zvýšil částku odměny o 21 %, odpovídající částce 546 Kč, na 3146 Kč.

[19] Celková částka odměny ustanovenému zástupce stěžovatele v řízení před Nejvyšším správním soudem na základě výše uvedeného činí 3146 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. září 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu